

KONCEPCE
KULTURNÍ POLITIKY
HL. M. PRAHY
2017–2021

S využitím materiálů Institutu plánování
a rozvoje hl. m. Prahy zpracoval odbor kultury
a cestovního ruchu MHMP, květen 2017

Autoři fotografií Jasanský Lukáš – Polák Martin
Fotografie zveřejněny se souhlasem
Galerie hlavního města Prahy

1. VÝCHODISKA: ROLE KULTURY V ŽIVOTĚ MĚSTA

2. PŘEDPOKLADY REALIZACE KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

3. VIZE: PRAHA 2021

4. STRATEGICKÉ OBLASTI A CÍLE KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

4.1. Strategické oblasti

4.2. Cíle koncepce kulturní politiky

4.2.1. Špičková kvalita umění a kulturní nabídky

4.2.2. Funkční centrum – saturované okraje

4.2.3. Kvalita veřejného prostoru

5. NÁSTROJE REALIZACE KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

5.1. Legislativní nástroje

5.2. Analytika, metodika, evaluace

5.3. Financování

5.4. Investice

5.5. Prezentace, komunikace, marketing

6. ZÁVĚR

PREAMBULE

Praha je obecně vnímána jako jedno z nejkrásnějších měst na světě. Zejména její historické a kulturní bohatství je předmětem obdivu a chvály, jedním dechem je zmiňována i v souvislosti s řadou významných uměleckých osobností světového významu. Praha je nositelkou kulturních hodnot, které dodnes tvoří horizont evropské a světové vzdělanosti, kultury a umění. Její zápis na seznam kulturního dědictví UNESCO, stejně jako přijetí do sítě kreativních měst*, je nejen jejími obyvateli vnímán jako přirozené vyústění její nepřehlédnutelné role. Pověst a přínos Prahy je trvalým závazkem pro každou politickou garnituru nespokojit se pouze se současným stavem, ale realizovat nové vize zvelebující stav kultury, kulturní infrastruktury a podmínky pro rozvoj umění v našem hlavním městě.

Jakkoli je objem finančních prostředků vydávaných na kulturu v Praze vysoký a ve městě se přirozeně koncentruje i celá řada národních a dalších kulturních institucí, které financuje stát, nadace či privátní sektor, kvalita a struktura nabídky neodpovídá pověsti a možnostem města. To samé lze konstatovat o kvalitě života ve městě, počínaje čistotou ulic, městským mobiliárem, vizuálním smogem až po způsob, jakým se využívá řeka, nábřeží a ostrovy, které významně spoluvytvářejí charakteristický obraz Prahy a mohou být kvalitní alternativou trávení volného času ve městě. Obraz Prahy ve světě je rovněž založen na obrazech minulosti, nikoli na tom, co současného může město nabídnout. Předkládaná koncepce se zabývá základními cíli, podmínkami a nástroji, které by měly pomoci překonat tato slabá místa a přetvořit Prahu v kulturní a kreativní metropoli střední Evropy třetího tisíciletí.

Všechny kroky, které bude vedení města v budoucnu činit, se budou řídit především kvalitou – kulturní nabídky, podmínek vzniku a zprostředkování kultury a umění, ale také kvalitou života ve městě. Bez výrazné přidané hodnoty nelze uchovat ani to, co Praha zdědila a co využívá. Teprve díky vlastní přidané hodnotě v podobě kvalitní kulturní nabídky a kvalitního života může Praha dlouhodobě obstát v konkurenci dalších evropských měst. Znamená to mimo jiné aktivní přístup k využití schopností lidí, kteří v ní žijí, pracují a tvoří. Respektive, kteří s ní chtějí alespoň na čas spojit svůj osud.

K dosažení cílů kulturní politiky využije vedení města synergicky nástroje na všech úrovních, od vlastních příspěvkových organizací až po investice do infrastruktury. Některé oblasti kultury a umění se dodnes nemohou opřít o instituce a prostorové či technické zázemí se standardy 21. století. Praze chybí odpovídající koncertní sál, jehož výstavbu deklaruje Memorandum o spolupráci a vzájemné podpoře při vzniku nového koncertního sálu mezi hlavním městem Prahou a Spolkem pro výstavbu nového koncertního sálu v Praze, schválené usnesením Rady č. 587 z 27. 4. 2010. Stejně tak Praze chybí nová Národní knihovna, pavilon pro Slovanskou epopej Alfonse Muchy (usnesením RHMP č. 515 ze dne 13. 3. 2017 byla schválena příprava soutěže o návrh na Galerii pro Slovanskou epopej na Těšnově), moderní stagiona či městská instituce pro současné umění. Také to znamená, že Praha rozpozná a připraví projekty, v nichž může kultura sehrát klíčovou roli při kultivaci a přebudování některých dosud nevyužitých částí města.

V neposlední řadě bude Praha v rámci svých kompetencí zlepšovat a zjednodušovat podmínky pro otevřený rozvoj kultury, případně uplatňovat svou politickou váhu při přípravě nové legislativy pro kulturu.

*V roce 2014 byl Praze přiznán titul „UNESCO kreativní město literatury“

1. VÝCHODISKA: ROLE KULTURY V ŽIVOTĚ MĚSTA

Tento materiál zohledňuje a respektuje existující strategické dokumenty HMP¹. Drží se zvyklostí a používá obvyklé termíny. Jeho ambicí je popsat, logicky a srozumitelně definovat cíle, smysl a způsoby politického jednání HMP a jeho orgánů ve vztahu k základním oblastem péče o kulturu jako hodnotového, sociálního a ekonomického aspektu rozvoje města v nejbližších letech. Materiál navazuje na Strategickou studii rozvoje kultury v Praze v letech 2016–2020 zpracovanou IPR a definuje jak základní principy řízení kulturního sektoru a jeho dlouhodobé cíle, tak konkrétněji vymezuje cíle do roku 2021, včetně nástrojů, jak těchto cílů dosáhnout. Ve svých postojích vůči kultuře politické reprezentace vždy volí či se pohybují mezi třemi základními, zdánlivě se vylučujícími úhly pohledu na roli kultury v životě města. Tím jsou ovlivněny také cíle kulturních koncepcí a způsoby jejich dosahování.

¹Koncepce kulturní politiky HMP na léta 2010–2015 a její vyhodnocení, Programové prohlášení Rady HMP na léta 2014–2018, Strategický plán hl. města Prahy (schválen ZHMP 15. 11. 2016), Grantový systém HMP v oblasti kultury a umění na léta 2016 – 2020 (schválen usnesením Rady HMP, leden 2015).

1. Kulturu lze vnímat jako autonomní oblast, která je hodnotou sama o sobě, hodnotou, již nelze měřit ekonomickými a sociálními parametry – pak je nutné orientovat se na růst tzv. symbolického kapitálu v kontextu rozvoje města jako celku. Evaluace úspěšnosti naplňování koncepce se v tomto smyslu řídí především kritériem excelence.

2. Kultura pojmá především jako faktor ekonomický - koncepce musí směřovat především k vytváření takových podmínek pro její rozvoj, které umožní nejen zvyšování míry soběstačnosti kulturního sektoru města, ale především z investic do něj vyplynou benefity při zvyšování konkurenceschopnosti městské ekonomiky a výkonu placených služeb přímo spojených s atraktivitou kulturní nabídky (v Praze se jedná především o turistiku a potenciálně kreativní průmysly). Taková perspektiva znamená orientaci na růst ekonomického kapitálu města. Kritérii jsou tedy poměr nákladů a příjmů, růst obrátu a objemu napojených služeb, návratnost či efektivnost investic do rozvojových projektů, růst návštěvníků města a kvalitativní proměna jejich sociálního a ekonomického profilu.

3. Kultura jako nástroj sociální změny – její podpora či řízení se pak zabývá především kvalitou života občanů města a kvalitou podmínek pro ty, kdo město užívají pro svoje aktivity ekonomické. Kulturu lze v této perspektivě vnímat jako životní styl a s ním související důraz na každodennost. Primárně se pak musí koncepce zabývat nikoli podporou excelence a ekonomických benefitů, ale spíše horizontální péčí o posilování komunitní soudržnosti, kulturou jako faktorem bezpečnosti, identitou městských lokalit či rozvíjením občanských aktivit na bázi dobrovolnosti a zapojení. Narůstající sociální kapitál města pak lze měřit především mírou sociální soudržnosti a odpovědnosti, mírou kriminality či naopak pocitu bezpečí, poklesem vyloučených lokalit atd.

Při stanovení cílů a prostředků koncepce kultury HMP by bylo mylné vyloučit kterýkoliv ze zmíněných bodů. Převažující neoliberalní pohled na kulturu z posledního čtvrtstoletí, stejně jako v současnosti někdy zužované vnímání kultury jako součásti sociální politiky se jeví jako překonané. Povaha kulturního sektoru v životě a řízení města je komplexní a směřuje k vyvážené kombinaci všech tří přístupů.

Dalším politickým principem, jímž se řídí tato koncepce, je vědomí, že dlouhodobý zájem města, jeho rozvoje a samozřejmě jeho obyvatel, uživatelů a návštěvníků se nemusí krýt s krátkodobými zájmy aktérů kulturního sektoru. A zároveň vědomí toho, že bez jejich angažmá, invence a urputnosti nelze dlouhodobý zájem města ani definovat, ani uskutečnit.

2. PŘEDPOKLADY REALIZACE KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

Koncepce předpokládá obecnou politickou shodu na tom, že kultura je provázána se všemi ostatními oblastmi fungování a života města, respektive je v mnoha ohledech dokonce předpokladem jejich kvality a dynamického rozvoje.

Kulturní hodnoty, instituce, návyky a formy života s ní související jednak výrazně překračují horizont volebních období, jednak mají vnitřní dynamiku, kterou je často důležité podpořit ad hoc, neboť není předvídatelná, a to především v souvislosti s rychlým vývojem komunikačních technologií či proměn životního stylu a s ním souvisejících potřeb obyvatel, uživatelů a návštěvníků města.

Zároveň patří kultura a umění k základním znakům definujícím obraz Prahy jako metropole spojené s řadou historických událostí a kulturních hodnot evropského významu. K systematickému a cílenému využití mimořádného kulturně-historického potenciálu města je pak nutné doplnit intenzivní péči o infrastrukturu a projekty směřující k budoucnosti, v níž Praha zaujme specifické místo mezi evropskými hlavními městy, místo jednoznačně odlišitelné nejen nezpochybnitelnou historickou jedinečností, ale také zcela současnými kvalitami a distinktivním souborem hodnot a kvalit kulturní infrastruktury a kulturního života.

3. VIZE: PRAHA 2021

Praha 2021 nabízí vysokou kvalitu i širokou dostupnost umění a kultury.

Praha 2021 respektuje a v maximální míře využívá historické a památkové dědictví, ale je principiálně otevřená experimentu a budoucnosti. Staví na synergii starého a nového.

Praha 2021 nabízí špičkovou kulturu nejen koncentrovaně v rozšířeném centru města, ale umožňuje také kvalitní a diverzifikované kulturní vyžití zohledňující potřeby, očekávání a aktivity obyvatel na celém území HMP.

Kultura v Praze je přitažlivá i inteligentní a umožňuje vysokou míru participace občanů.

Praha 2021 bohaté kulturní možnosti komunikuje strukturovaně, chytře a přístupně nejen pro své obyvatele, ale také pro návštěvníky z ČR a zahraniční turisty.

Praha 2021 patří mezi vyhledávané turistické destinace i pro bonitnější či sofistikovanější návštěvníky díky nabídce špičkové současné umělecké kvality v přitažlivém historickém kontextu a se zárukou kvalitních služeb.

4.

STRATEGICKÉ OBLASTI A CÍLE KULTURNÍ POLITIKY

4.1. STRATEGICKÉ OBLASTI

Orientace na kvalitu kulturního života Prahy na všech úrovních

Spolupráce města, institucí a občanů

Optimalizace kulturní infrastruktury s přihlédnutím k jednotlivým lokalitám a uměleckým oborům či žánrům

Mapování potřeb a podpora perspektivních iniciativ

Podpora kreativních odvětví a jejich využití při rozvoji města

Kultivace veřejného prostoru jako základu kvality života ve městě

4.2. CÍLE KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

4.2.1. Špičková kvalita umění a kulturní nabídky

Nabídka musí dosáhnout úrovně odpovídající významu Prahy a očekáváním spojeným s její pověstí jednoho z nejpřitažlivějších měst a světa.

Pozice Prahy na evropské kulturní mapě je regulována konkurenčním vztahem k dalším městům regionu a srovnáním s vývojem atraktivity analogických měst ve světě – vždy podle toho, jaké jsou pro danou oblast silné stránky města a kde lze najít poziční konkurenční výhodu. Není proto principiálně vhodné kopírovat, ale inspirovat se. Tradičně zmiňovanou Vídeň je nutné doplnit přímými konkurenty jako jsou Drážďany, Varšava, Budapešť či Mnichov. Zvláštní pozornost je nutné věnovat Berlínu. Města s imperiální historií typu Paříž, Řím či Londýn nejsou svým potenciálem, rozsahem, strukturou a tradicí nabídky (ale také absorpční kapacitou pro kulturní turistiku či rozsahem špičkové nabídky, respektive startovací pozicí z pohledu investic do kulturní infrastruktury) vhodné jako přímé vzory pro stanovení a dosažení cílů Prahy. Vymezení vůči nim musí proto probíhat v rovině hledání autentické a neodvozené nabídky.

Nejvhodnějším konceptem je kombinace akcentu na kontrastní setkání současnosti a historického rámce či nezpochybnitelné památkové a emoční kvality města s unikátním současným obsahem či intervencí. Vzhledem k mnohonárodnostní povaze pražské kulturní tradice, patrnému podílu „cizinců“ na kulturním, společenském a ekonomickém životě města a samozřejmě vzhledem k mezinárodnímu turistickému ruchu bude kladen důraz na bezprostřední, až vyhraněnou konfrontaci špičkových výkonů a nabídky ze světa s produkcí a výkony domácími.

Excelece se týká všech oblastí: hudby (vážné klasické a především soudobé), divadla, výtvarného umění, tance, filmu, designu, literatury či nových architektonických realizací.

Aby mohla být v nejbližší budoucnosti kultura v Praze brána na mezinárodním fóru v potaz, bude město prostřednictvím všech dostupných nástrojů podporovat a po zvolených kulturních institucích přímo zřizovaných městem vyžadovat výkony a takovou strukturu nabídky, která obstojí v mezinárodním prostředí.

Je smysluplné soustředit se na obory, které mohou být předmětem srovnávání na globální úrovni, podpoří mezinárodní kulturní značku města, které mají lokální specifikum, unikátnost, známost a šanci prorazit do světa a přitáhnout pozornost. Za kvalifikovanou úvahu stojí dále dynamicky se rozvíjející obory, kde lze na rozdíl od těch tradičních získat přední pozici nejméně v evropském měřítku relativně rychle a s přiměřenými ekonomickými náklady.

Oblasti jako soudobá hudba, tanec, moderní cirkus, design či literatura mohou teoreticky za relativně krátké období a nízké náklady generovat významný posun ve vnímání města jako centra špičkové kvality. Prioritně bude proto město excelenci vyžadovat a podporovat u vybraných druhů umění, u vybraných institucí s odpovídajícím zázemím, analogicky bude postupovat v oblasti památkové péče (funkční využití historických objektů a historické podstaty města). Stejně principy uplatní Praha i v oblasti filmu, který má specifický potenciál při prezentaci města. Tuto oblast pokrývá speciálně za tímto účelem zřízený (usnesením Zastupitelstva HMP ze dne 15. 9. 2016) Nadační fond Praha ve filmu Prague Film Fund. Kritéria excelence v oblasti filmu uplatní Praha dále směrem k festivalům, na diverzifikovanou nabídku art-kin, prezentaci jako filmové lokace, případně další projekty, které potenciál filmového průmyslu vytěží.

Vytvoření podmínek, za nichž lze adekvátně ocenit i vyžadovat špičkové výkony

Organizace zřizované a částečně financované městem musí nabízet profesionální technické a produkční zázemí pro uskutečňování náročných projektů. Úroveň těchto organizací a jejich omezení daná historicky či umístěním, ale také na personální úrovni (produkce, marketing, management) projdou základní evaluací. Výstupy této evaluace mohou přinést podněty a promítnout se do existujícího Střednědobého plánu investic HMP.

Subjekty, které může Praha ovlivnit (příspěvkové organizace, které zřizuje, subjekty, které jsou příjemci grantů, apod.) budou povzbuzovány k iniciativnímu hledání partnerství s privátní sférou při sdružování financí na uskutečnění výjimečných projektů. Totéž, včetně podpory platí pro spolupráci s významnými státními kulturními institucemi (NG, NM, atd.). Zároveň se město bude aktivně zabývat možnostmi

ohodnocení těch profesí ve svých organizacích, bez nichž dnes nelze zajistit dynamiku rozvoje rezortu a jednotlivých institucí (umělecký management, fundraising, specialisté, zahraniční odborníci).

Místo kvantitativního růstu upřednostňuje město kvalitu

Do roku 2021 bude nezbytné definovat a zajistit rovnováhu mezi nezbytnou péčí o základní zázemí kulturních institucí a projektů a investicemi do kvality a excelence jejich nabídky. Do roku 2021 se město soustředí na rozvoj několika prioritních projektů a investic a mapování potřeb (konkretizace vize kultury a města do roku 2030) a na vybraných projektech bude aplikovat princip excelence.

Intenzivní tlak na instituce primárně financované a zřizované HMP

Podmínkou pro relativně rychlý a zřetelný kvalitativní nárůst výkonu pražského kulturního sektoru je využití všech nástrojů při vyžadování špičkové kvality poskytovaných služeb, nabídky a institucionálního chování těch organizací, na něž má přímý vliv město. Prvním krokem je vyhodnocení, porovnání a provázanost dlouhodobých a střednědobých koncepčních materiálů s uvedením vyčíslených konkrétních opatření a kroků. Všechny instituce a aktéři musí definovat svou vizi nejen ve vztahu ke svému základnímu poslání, ale také ve vztahu ke kritériím této koncepce a s uvedením své současné a cílové pozice na mapě města, ČR a zahraničního kontextu. Tato podmínka zůstane jako doposud jedním z kritérií při výběru ředitelů, resp. statutárních zástupců těchto organizací. Součástí této revize se stane také popis ekonomických, personálních, infrastrukturních a administrativních podmínek, za nichž lze vizi a statut excelence realizovat.

I když se tak mnohdy děje, Praha bude při realizaci svých strategických cílů vč. prezentace historického dědictví ještě daleko intenzivněji využívat možnosti organizací, které zřizuje. Jedním z takových podnětů může být realizace doposud chybějící muzeologicky invenční expozice věnované historii města ve spolupráci s Muzeem hlavního města Prahy.

Funkční a efektivní systém kofinancování ambiciózních projektů dalších institucí, privátních aktivit i nonprofitních organizací

Stávající grantový systém, jako transparentní forma participace města na uskutečňování jednorázových akcí i dlouhodobých projektů, bude více akcentovat kritéria motivující žadatele naplnit dlouhodobou vizi města v oblasti kultury, kulturní nabídky a kulturních služeb.

Kritérium excelence uplatňuje město již nyní i prostřednictvím grantového systému. Prozíravým vyjádřením – a pro jednotlivé pořadatele silně

motivačním – je stanovení konkrétního výčtu prioritních akcí a jejich konkrétní marketingová podpora (viz. usnesení Rady HMP č. 2904 z 24. 11. 2015). Toto usnesení jako sedm prioritních akcí uvádí tyto

- Mezinárodní filmový festival Febiofest
- Prague International Marathon
- Mezinárodní hudební festival Pražské jaro
- Mezinárodní multižánrový hudební festival United Islands
- Festival Letní Letná
- Mezinárodní festival světla Signal
- Mezinárodní přehlídka současného designu Designblok

Jakkoliv je výběr několika konkrétních akcí vždy ošidný, jeho průvodním jevem je nesouhlas oponentů, neobejde se bez nezávislých expertních stanovisek a vyžaduje politickou odvalu, jde o krok správným směrem, který násobí účinnost grantového systému.

Inovace, kreativita a kontinuita jako samozřejmá součást rozvoje kultury

Praha podporuje nejen vznik a rozjezd nových slibných kulturních a uměleckých projektů či forem kulturní produkce, ale je také schopná jejich výsledky zohlednit při další podpoře, v mimořádných případech je dokonce implementovat do dlouhodobých plánů a zaručit jejich udržitelnost po potřebnou dobu.

Zavede institut neformálních scoutů, kteří jsou díky své aktivní obeznámenosti s vývojem umění a kultury schopni rychle identifikovat a doporučit k podpoře neověřené kreativní formáty a kulturní produkce. Praha si je současně vědoma hodnot (ať už mají podobu hmotnou, institucionální či nehmotnou), které se nashromáždily v minulosti a které bez péče a zájmu města mohou nenávratně zmizet. Dbá na to, aby jejich uchování a zprostředkování odpovídalo současnému stavu poznání a způsobům jejich zprostředkování obyvatelům, uživatelům a návštěvníkům města.

4.2.2. Funkční centrum – saturované okraje

Imperativem kulturní politiky HMP je systematická péče nejen o tradiční místa spojená s kulturní nabídkou (Praha 1), ale také promyšlená dislokace kvalitní kulturní nabídky v širším centru, přiléhajících čtvrtích i na celém území města, a to s ohledem na specifčnost jednotlivých pražských částí a úroveň projektů a infrastruktury. Rozšiřování kulturního dění i mimo historické jádro a tradiční lokality nesmí opomíjet fakt, že i v historickém centru jsou místa bez obsahu, kam by nová kulturní náplň vrátila běžný život a smysl.

Ve spolupráci s městskými částmi MHMP bude i nadále podporovat kulturní život v lokalitách Prahy mimo centrum tak, aby odpovídaly nejen pocíťovaným potřebám obyvatel, ale také vytvářely možnosti identifikace s místem do budoucna.

Ve spolupráci s městskými částmi hlavní město Praha lépe pracuje s rozvojovými územími a využije umělecké, kulturní a komunitní funkce a iniciativy k jejich proměně. Rozhodnutí o investicích do nové infrastruktury či vzniku nových institucí budou podléhat analýze záměru z hlediska územního rozvoje lokality, z hlediska vstupních investic a z hlediska udržitelnosti provozních nákladů.

4.2.3. Kvalita veřejného prostoru

Kvalitu života definuje ve městě především úroveň běžné péče o městský veřejný prostor a funkční drobnou infrastrukturu usnadňující a zpříjemňující různé typy užívání města. S ohledem na hlavní cíle koncepce se i v této oblasti musí zohlednit princip kvality. Městský mobiliář, drobné stavební zásahy, průběžná údržba a opravy, ale také nové funkce a jejich podoba veřejného prostoru se budou řešit nejen s ohledem na ekonomičnost řešení, ale bez výjimek také jeho estetickou a architektonickou či designovou kvalitu. Každý zásah musí vzít v potaz historický, architektonický, funkční a estetický kontext.

Kromě investičně a časově náročných koncepčních záměrů, jako je proměna Václavského náměstí a dalších symbolicky a funkčně zatížených míst Prahy, je primárním prostředkem zejména využití vnitřních rezerv města, příkladná péče a využívání městského majetku městskými institucemi a firmami. Jedním z nástrojů je také vstřícná metodika a jednotná pravidla pro užívání veřejného prostoru ke kulturním aktivitám.

Koncepční přístup k užívání a vytváření veřejného prostoru musí respektovat historické aspekty městského jádra s jeho napojením na městskou přírodu a zároveň přispět k interakci a sociálnímu kontaktu různých skupin obyvatel a uživatelů města.

Kvalita života, rezidenční spokojenost, sociální soudržnost, lokální identity i diverzita se mohou rozvinout a upevňovat pouze za předpokladu aktivní znalosti a péče o každodenní zvyky, potřeby a rozvojové trendy konkrétních území. Proto bude kladen důraz na jejich mapování a součinnost s iniciativami obyvatel, komunit a dalších aktérů schopných přispět k jejich rozvoji.

Koncepční přístup bude doplněn také o rychlá a levná opatření, která pomohou průběžně řešit evidentní nedostatky a problémy každodenního užívání města a péče o veřejný prostor.

5.

NÁSTROJE REALI-
ZACE KONCEPCE
KULTURNÍ POLITIKY

5.1.

Legislativní nástroje

Vedení HMP bude využívat své politické možnosti ke zjednodušení legislativních podmínek kooperativního financování klíčových kulturních projektů území města.

HMP bude dále průběžně sledovat legislativní aktivitu zejména Ministerstva kultury, především vývoj konceptu veřejné kulturní instituce. Pokud bude schválen, zváží Praha možnosti jeho využití při zakládání, provozování a podpoře kulturních institucí a projektů, na nichž má zájem.

Do budoucna nebude – již nyní není - stěžejní zřizování nových příspěvkových organizací města, ale zároveň je zřejmé, že bude potřeba stabilizovat a dát nový impuls některým stávajícím aktivitám a zároveň aktivně reagovat na nové příležitosti.

Bude provedena analýza legislativního prostředí, která popíše stávající možnosti a podmínky jejich využívání, ale také další potenciální vhodné nástroje a jejich vztah například k závazné legislativě a směrnicím EU.

5.2.

Analytika, metodika, evaluace

HMP bude průběžně využívat především IPR pro získávání a interpretaci dat týkajících se kultury, kulturní nabídky a dopadu kulturních projektů na rozvoj města, a to nejen z hlediska kvality, dostupnosti a využívání, ale také z pohledu ekonomické udržitelnosti. Klíčovým aspektem je vytvoření takových evaluačních nástrojů pro různé typy kulturních institucí, projektů a záměrů, které umožní adekvátní a efektivní politické a strategické rozhodování města. Důležitě bude rovněž průběžné získávání dat ze zahraničí a monitoring zahraničních trendů a zkušeností.

5.3.

Financování

Základním nástrojem pro prosazování a dosahování cílů koncepce kulturní politiky je schopnost a rozsah financování kulturních institucí zřizovaných městem, respektive financování údržby a péče o historické dědictví města. Předpokladem funkčnosti tohoto nástroje je schopnost vyhodnotit faktický přínos a potenciál jednotlivých organizací a promítnout toto hodnocení do jejich financování v čase s ohledem na konkrétní cíle.

Druhým standardním nástrojem financování kulturních projektů a rozvoje kulturní infrastruktury je grantový systém, který je v principu nastaven velmi dobře, a dokonce objem peněz jím přerozdělovaných není předmětem zásadních pochybností. Grantový systém je průběžně evaluován, lze tedy předpokládat jeho funkčnost i v rámci cílů definovaných touto koncepcí kulturní politiky města.

Třetím nástrojem by se časem mohla teoreticky stát účast HMP na zakládání veřejných kulturních institucí v součinnosti s dalšími zřizovateli (stát, kraj, městské části, privátní subjekty, nonprofitní kulturní organizace). Týká se to zejména aktivit a oblastí rozvoje kulturní infrastruktury buď s výrazným kulturně-ekonomickým potenciálem, strategickým významem pro rozvojové oblasti města, anebo projektů intenzifikujících rozvoj kreativních průmyslů. Podpurným nástrojem, k jehož využívání budou motivovány především příspěvkové organizace jako nositelky excelence s garancí udržitelnosti a podpory ze strany města, by se mohla stát spolupráce s významnými ekonomickými subjekty (českými finančními skupinami, národními společnostmi, zahraničními společnostmi).

Perspektivním nástrojem, pokud by ho umožňoval zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, by bylo programové financování na konkrétní období (5 maximálně 8 let). Jednotlivé programy by nebyly definovány oborově, ale z hlediska efektu, který mají podpořené projekty a instituce přinést v dosažení obecnějších (ekonomických, sociálních, infrastrukturních, ekologických a dalších) cílů rozvoje města jako celku. Za stávající situace programové financování supluje víceleté granty.

5.5. Prezentace, komunikace, marketing

V oblasti kulturního marketingu orientovaného souběžně na obyvatele města, jeho uživatele a turisty z ČR i zahraničí bude město využívat nejen stávající možnosti a strategie, ale především bude dále vyvíjet existující komunikační platformu, aby obstála i v budoucím stavu digitálních médií, distribuce a sdílení informací. Praha se tedy nespokojí s tím, že její webové stránky patří k nejnavštěvovanějším, bude nadále pracovat na vývoji nové pražské turistické karty vlastněné městem a iniciovat další inovativní řešení, komunikační kanály a aplikace, které na jednom místě umožní uživatelsky přátelskou orientaci v kulturní nabídce města a budou přesně definovaným cílovým skupinám poskytovat strukturované informace o kulturních aktivitách, projektech a možnostech kulturního života. Existující platformy jsou již dnes významným nástrojem pro prosazování značky města.

Práce na této platformě logicky vede k analýze a utřídění kulturní nabídky města do matice umožňující identifikovat, komunikovat, marketingově využívat a do jisté míry řídit distribuci významných událostí v průběhu roku (festivaly a plánované unikátní akce či opakující se události). Cílem je především maximalizace zájmu a účasti veřejnosti, cílená propagace souvisejících nabídek (tematicky a časově, bez ohledu na zřizovatele či právní subjektivitu pořadatele za předpokladu, že jde o nabídku na území HMP), zefektivnění podpory jednotlivým akcím a událostem a dosažení synergických efektů i s ohledem na maximalizaci zprostředkovaných ekonomických efektů spojených s kulturním životem města a posílení značky města.

Specifickou oblastí komunikace je pak komunikace mezi jednotlivými aktéry kulturního života působícími na území HMP, ať už se jedná o organizace zřizované městem, státem či jinými územněsprávními celky, zástupce umělecké scény a kulturních profesí (architektura, památková péče, kulturní management) i respektované osobnosti bez institucionálního zázemí, neziskové kulturní organizace, privátní sektor (ekonomy, právníky), zástupce akademické a univerzitní sféry. Tato platforma může generovat neformální zpětnou vazbu potenciálně užitečnou pro politická rozhodnutí týkající se kulturního sektoru města.

5.4. Investice

Klíčové investice do infrastruktury by měly dořešit některé dlouhodobě pocítované dluhy a vytvořit zázemí pro komplexní nabídku odpovídající velikosti, významu a projektované mezinárodní pozici Prahy. Absolutní současnou prioritou je koncertní, respektive multifunkční sál kapacitně a akusticky vhodný pro koncerty špičkové úrovně či investice do městské instituce pro současné umění s rezidenčním zázemím. Jako samostatnou položku město vnímá investice do umění ve veřejném prostoru. Smyslem těchto investic je akcelerace růstu obecné kvality veřejností užívaného městského prostoru a zároveň dosažení zjevného kvalitativního posunu v obrazu města prostřednictvím získání a osazení špičkových děl mezinárodně respektovaných umělců a podpora a iniciace nové tvorby na základě uměleckých soutěží.

6. Závěr

Tato koncepce má ambici nově uspořádat a prizmatem druhé dekády třetího tisíciletí zrekapitulovat potenciál, který kultura pro Prahu má. Některé v ní obsažené prvky nejsou nové, jsou ale zasazeny do kontextu roku 2017. Stejně jako to v případě předchozí koncepce byl kontext roku 2010 a jako to příště bude rok 2021. Některé ambice ale nové jsou – třeba záměr postavit v Praze nový koncertní sál. Nepočítáme-li Palác kultury, dnes Kongresové centrum, jehož příběh všichni známe, takový záměr tu nebyl sto let.

Ještě z jednoho důvodu si tato koncepce zaslouží pozornost: daleko více než obdobné strategické materiály uvádí kulturu do souvislosti s kvalitou života v Praze. Kdo tuto souvislost akceptuje, akceptuje esenci smyslu kultury pro město.

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G